

תוכנית הלימודים לשנת 2019-20

סמינרים קליניים

הסמינרים הקליניים, פרט לסמינר הקליני בפסיכואנליזה של הילד, הינם קבוצות הדרכה של כל שנתון בנפרד כקבוצה סגורה, המתקיימות במקביל, בסמסטר א' + ב' שעה 18:30

סמינר התהוות שנה א' שנת ד"ר גבי מן

סמינר קליני שנה ב' - סמסטר א' - גב' שרי ציבולסקי, סמסטר ב' - גב' מיכל זלינגר

סמינר קליני שנה ג' - סמסטר א' - גב' חני בירן, סמסטר ב' - גב' נעמי הולר

סמינר קליני שנה ד' - סמסטר א' - גב' ג'יזל ורד, סמסטר ב' - ד"ר חנה אולמן

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד - סמסטר ב' - גב' ארנונה זהבי 18:15 - 16:45

שיעורי חובה

פרויד: לידתה של הפסיכואנליזה (1895-1910) - גב' ציפי מייזלר

שיעור חובה שנה א' - סמסטר א' 15:00

בקורס נלווה את צעדיו הראשונים של פרויד עם לידתה של הפסיכואנליזה. החל מ"מחקרים בהיסטוריה" ב 1895 והמשך ב"שלוש מסות על המיניות" ב 1905, פרויד מניח את היסודות הקליניים והתאורטיים לפסיכואנליזה. אנו נקרא את המאמרים המכוננים מתקופה זו ונצביע על הקשר שלהם לכלל התפתחות ההגות של פרויד.

ביבליוגרפיה

ברויר, י., פרויד, ז. (1895) **מחקרים בהיסטוריה**, ספרים, צפת תשס"ד.

פרויד, ז. (1900) **פרוש החלום**, עם עובד, תל אביב תשס"ח.

פרויד, ז. (1905) "שלוש מסות על התאוריה של המיניות", בתוך **מיניות ואהבה**, עם עובד, תל אביב תשס"ב.

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, September 21, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 264-267

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, October 3, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 267-270

Freud, S. (1897). Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897. The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273

המשך קריאה בפרויד: מן המיניות הילדית אל עבר המטא-פסיכואנליזה – גב' אליס בוראס

שיעור חובה שנה א – סמסטר ב 15:00

קורס זה הוא המשך לקורס פרויד המוקדם בו נלמד על גילוי הפסיכואנליזה. נמשיך את הלמידה, דרך מושג הדחף למאמר המטא-פסיכולוגי – "דחפים וגורלות של דחפים" מ 1915, וכן למאמרים "בדבר שני עקרונות של התפקוד הנפשי" מ 1911, ולמאמר "על השלייה" מ 1925.

שלושת המאמרים האלה דנים בדחפים ובראשית חיי הנפש של הילד מהמצב הנרקיסטי הראשית בו אין לאני צורך בעולם החיצוני שכן הוא אוטו ארוטי לכיוון בו הוא נאלץ לצאת מהארוטיות העצמית שלו וללכת לקראת האובייקטים ולקראת עקרון המציאות.

ביבליוגרפיה :

Freud, S. (1911). Formulations on the Two Principles of Mental Functioning. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XII (1911-1913): The Case of Schreber, Papers on Technique and Other Works*, 213-226

Freud, S. (1915). Instincts and their Vicissitudes. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIV (1914-1916): On the History of the Psycho-Analytic Movement, Papers on Metapsychology and Other Works*, 109-140

Freud, S. (1925). Negation. *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Ego and the Id and Other Works*, 233-240

Freud, S. (1915). The Unconscious. SE14: 159-215

ניתן למצוא את המאמרים בPEP

טכניקה – כיצד מתחוללת האנליזה?

מרכזת הקורס – ד"ר גבי מן. מורים נוספים: גב' נעמי הולר, מר אודי רוזנטל

שיעור חובה שנתי - שנה ב - 15:00

"This is what I want;
to make discoveries about human beings,
to know what they are.
And I suppose my trouble is that I am not convinced that intellectual study of
human beings is the way to it.
May be to be a complete human being oneself is the only way.
And how does one do that?"

הפסיכואנליזה הינה מסע משותף של שניים לקראת כינון חירותה של נפש האחד. מסע זה מתחולל באמצעות נוכחות פרשנית של המטפל, כפי שרואים בטכניקה של פרויד ושל קליין או באמצעות פסיכואנליזה של נוכחות, כפי שמתבקש מהגותו של ויניקוט.

הקורס מחולק לשלושה חלקים עיקריים:
לימוד הטכניקה הטיפולית לפי פרויד, לימוד הטכניקה לפי קליין וממשיכה ולבסוף – הטכניקה הפסיכואנליטית ברוחו של ויניקוט.

1. הטכניקה של פרויד - גב' נעמי הולר

ננסה ליצור דיאלוג עם פרויד, "על פתיחת הטיפול" ועל "דרכיה של התרפיה הפסיכואנליטית". נדגיש את הנקודות הרלוונטיות למסירה של הפסיכואנליזה, וההתהוות של פרויד עצמו דרך המכתבים ששלח לפליס. נתייחס להמשגה של האקט הפסיכואנליטי ו"למפגש הטיפולי בתנאי העברה" ביחס למושג של הטכניקה.

כמו כן נלמד על גישתו של ביון בהקשר למושגים אלה.

נקרא בפרויד במקורות הבאים:

זיגמונד פרויד, (2002) **הטיפול הפסיכואנליטי** הוצאת עם עובד

"על פתיחת הטיפול" (99-114)

"עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי" (92-98).

"דרכיה של התרפיה הפסיכואנליטית" (129-135)

The psychoanalytical act Eric Laurent (google)
Bion, W. "Discussion one" in: Four discussions (243_254) Clinical Seminars and other works ,
Karnac Books

2. הטכניקה של קליין – מר אודי רוזנטל

בקורס נדון במחשבותיה של קליין עצמה על הטכניקה שלה. נקרא פרקים מהספר שבו מופיעות ההרצאות שנתנה במכון הלונדוני בסמינרים על טכניקה. הספר פורסם לא מזמן עם הערות של שטיינר המתייחסות להתפתחויות בטכניקה הקליניאנית מאז קליין. נקרא גם חלק מהסיכום של האנליזה של ריצ'רד, תוך התייחסות להערות של מלצר על אנליזה זו.

ביבליוגרפיה:

Klein, M. Narrative of a Child Analysis. *Int. Psycho-Anal. Lib.*, 55:1-536. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis. (1961).

Meltzer, D Richard Week-by-Week: (A Critique of the 'Narrative of a Child Analysis' and a review of Melanie Klein's work) in. *The Kleinian Development.* , Karnac (1978).

3. הטכניקה של וויניקוט – ד"ר גבי מן

ויניקוט, כהוגה של הגישה קונטקסטואלית, האמין שהעצמי וסביבתו מצויים במצב מתמיד של יחסי גומלין. בתוך יחסי גומלין אלה יכול העצמי להפציע, לגלות את מהותו הייחודית ולהיות חי. מאידך, בהעדר הקשר סביבתי מתאים, מתהוות קליפות הגנתיות אשר מעכבות וחוסמות את הפצעת העצמי האמיתי.

אנו נתמקד במאמרים הטכניים של וויניקוט על מנת לחקור את התייחסותו להתחוללות התהליך האנליטי. המשתתפים יתבקשו להביא דוגמאות על מנת שנבחן את השימוש במושגים בקליניקה.

ביבליוגרפיה

- ויניקוט, ד., (1945), התפתחות רגשית פרימיטיבית, ע. 46-61, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1954), היבטים מטה – פסיכולוגיים וקליניים של רגרסיה בתוך המערך הפסיכואנליטי, ע. 120-137, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1956), משוקעות אימהית ראשונית, ע. 147-153, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1956), הנטייה האנטי חברתית, ע. 156-166, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1960), עוות האני במונחים של עצמי אמיתי ועצמי כוזב, ע. 202-213, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1963), תלות בטיפול בתינוקות, בטיפול בילדים ובמסגרת הפסיכואנליטית, ע. 264-273, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.
- ויניקוט, ד., (1963), פחד מהתמוטטות, ע. 291-300, בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, הוצאת עם עובד, 2009.

גישות שונות בהבנת הנרקיסזם וביטוייו בהפרעות אישיות קשות –

מרכזת הקורס - גב' מיכל זלינגר. מורים נוספים: גב' אליס בוראס, גב' עדנה לב-בור

שיעור חובה שנתי לשנה ג - 15:00

תוכן הקורס : נרקיסזם בכתבים של פרויד ואנדרה גרין – אליס בוראס (סמסטר א)
נרקיסזם בתאוריה הקליניאנית והניאו-קליניאנית – מיכל זלינגר (סמסטר ב)
נרקיסזם בתאוריית העצמי – עדנה לב בור (סמסטר ב)
פנל מסכם בהשתתפות כל המרצים סביב שאלות מרכזיות

פרויד תבע את המושג נרקסיזם, ששפך אור על מגוון תופעות נורמליות ופתולוגיות. הוא מתאר תהליך שבו הדחף הליבידינלי נסוג מהאובייקט ומופנה כלפי העצמי. אנדרי גרין המשיך את עבודתו של פרויד ובדק מה המקום של הנרקסיזם בטופיקה השנייה וכן את הקשר של הנרקסיזם עם דחף החיים ועם דחף המוות.

הקלייניאנים וממשיכיהם רואים בנרקסיזם ארגון נפשי שמבטל נפרדות, והכרה בקיום האחר ובמציאות – מערך יחסי אובייקט שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה נרקסיסטי. קוהוט מרחיב את הטריטוריה הנרקסיסטית של האדם לכדי מימד התפתחותי בפני עצמו. החוויה הנרקסיסטית מהווה את הכוח המתניע את צורות ההתפתחות המשובשות לכיוון של ריפוי. רשימת קריאה על פי הנושאים של המורים השונים:

1. פרויד ואנדרה גרין - הנרקסיזם – גב' אליס בוראס:

פרויד ז. (1914) מבוא לנרקסיזם.
פרויד ז. (1917) אבל ומלנכוליה (קטעים מתוך המאמר)
פרויד ז. (1924) בעיות כלכליות של המזוכים
גרין, א. (1982) נרקסיזם של חיים ונרקסיזם של מוות
גרין, א. (1992) העבודה של השלילי. פרק 5 – מזוכים ונרקסיזם בכישלונות של האנליזה

2. קליין וממשיכיה – גב' מיכל זלינגר:

בריטון, ר. (1989) סובייקטיביות, אובייקטיביות ומרחב משולש עמ86-67 מתוך: אמונה ודמיון הוצאת עם עובד, תל אביב
קליין מ. (1946) "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים", מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, תולעת ספרים, תל אביב 2002
קליין מ. (1955) "על ההזדהות" מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, תולעת ספרים, תל אביב 2002

Rosenfeld, H. (1987) Chap 6. Destructive Narcissism and the Death Instinct. 104-125 (PEP (הספר נמצא ב-

Rosenfeld, H. (1987). Impasse and Interpretation: Therapeutic and anti-therapeutic factors in the psychoanalytic treatment of psychotic, borderline, and neurotic patients. New Library of Psychoanalysis. London: Tavistock

Britton, R. (1989). Chapter Two: The Missing Link: Parental Sexuality in the Oedipus Complex. The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 83-101. London. Karnac

Britton, R. (2003) "Narcissistic problems in sharing space". P.p165-178. In: Britton, R. Sex, Death, and the Superego Experiences in Psychoanalysis. London, Karnac.

Sodre Igués (2004) Who's Who? Notes on pathological identifications. In: projective identification editors: Spillius E., O'Shaughnessy E. The new library of psychoanalysis. Routledge.

קריאה מומלצת:

זיסקינד פטריק: "היונה". הוצאת עם עובד 1995

3. פסיכולוגית העצמי – גב' עדנה בור

פסיכולוגית העצמי, הציעה ראייה חדשה של מושג הנרקסיזם ודרכו תארה את האדם כמונע על ידי הצורך לממש את עצמו, את תכנית חייו, כמו גם את הצורך לחיות חיים בעלי משמעות, לחרוג מעצמו בתנועה אל האחר. בכך הציעה את ממד הנרקסיזם, כממד התפתחותי, קיומי ופסיכופתולוגי, העומד בפני עצמו.

השיעורים יעסקו בהיבטים הייחודיים של תפיסת הנרקסיזם ע"פ פסיכולוגית העצמי.

תוכנית הקורס :

1. מבוא לנרקסיזם החדש
2. קו ההתפתחות של הנרקסיזם - טיבן ותפקידן של הקונפיגורציות וההעברות הנרקסיסטיות
3. הזעם הנרקסיסטי ומגוון הביטויים של הפרעות והפסיכופתולוגיה של הנרקסיזם
4. התמרות של נרקסיזם
5. יישומים קליניים

ביבליוגרפיה

- אופנהיימר, ה. (2000)** הפתולוגיה של העצמי בתוך : אופנהיימר, א. { 2000 } היינץ קוהוט, הוצאת תולעת ספרים.
- קוהוט, ה. (1971)** העברות נרקסיסטיות עמ. 87-92 בתוך : אופנהיימר, א. { 2000 } היינץ קוהוט, הוצאת תולעת ספרים.
- קוהוט, ה. (1978)**, אנליזה של העברת מראה במקרה של התפתחות שנעצרה. { תרגום } בתוך : **קוהוט, ה.** צורות והתמרות של נרקסיזם עמ 137-149. בתוך : קוהוט ה. { 2007 } פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה הוצאת תולעת ספרים.
- קוהוט, ה.** הרהורים על נרקסיזם וזעם נרקסיסטי פרק 5 עמ. 150-184 בתוך : קוהוט ה. { 2007 } פסיכולוגית העצמי וחקר רוח האדם הרהורים בגישה פסיכואנליטית חדשה, הוצאת תולעת ספרים
- קולקה, ר. (2005)** בין טרגיות לחמלה -קטעים נבחרים. בתוך : קוהוט ה. כיצד מרפאה האנליזה { 2005 } הוצאת עם עובד
- קוהוט, ה. (1978)** הנרקסיזם כהתנגדות וככוח מניע בפסיכואנליזה { תרגום }
Narcissism as a Resistance and as a Drivung Force in Psychoanallysis
בתוך :
- Kohut, H { 1978 } The Search for the Self : Selected writings of Heinz Kohut:1950-1978, Vol. 2, pp.547-561 P.H.Ornstein (ed.) International Universities Press, Madison
Goldberg, A (ed.) (1978) THE PSYCHOLOGY OF THE SELF. A Case Book. New York.
International Universities Press
- אורנשטיין, פ.ה.** יסודות מפתח בתאוריה של קוהוט על נרקסיזם : הדרך לפסיכולוגיית העצמי { תרגום } בתוך :
- From Narcissism to Ego Psychology to Self Psychology Paul H. Ornstein
In Freud's "On Narcissism: An Introduction". J. Sandler, E. Spector Person & Peter Fonagy
(eds.) Contemporary FREUD Turning Points & Critical Issues. London. IPA (1991 Progressive
and Integrative Developments within the Narcissistic Realm 298-324

Kohut, H. {1971} Progressive and Integrative Developments within the Narcissistic Realm 298-324

בתוך :

Kohut, H. (1971) The Analysis of the Self. New York: International Universities Press

קוהוט, ה. {1996} התמרותיו הבשלות של הנרקיסזים הרצאה מס. 6 {תרגום} בתוך

Heinz, K. {1996} The Chicago Institute Lectures, Paul & Marian Tolpin (eds.) 1996 The [Analytic Press, Hillsdale NJ

תסביך אדיפוס. מרכז הקורס- מר עמנואל עמרמי. מורים נוספים: פרופ' שי פרוגל, גב' שרי ציבולסקי, גב' רחל קלע, ד"ר חנה אולמן

שיעור חובה שנתי – שנה ד' – 15:00

1. אדיפוס: המקור הספרותי והרהור הפילוסופי – פרופ' שי פרוגל

במפגש נדון במיתוס של אדיפוס כפי שהוא מוצג במחזה "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס ובמספר פרספקטיבות פילוסופיות עליו.

נא לקרוא (ולהביא למפגש): "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס בתרגום אהרון שבתאי (הוצאת שוקן).

2. תסביך אדיפוס על פי פרויד - מר עמנואל עמרמי

ההכרה בקיום רגשות אסורים של תשוקה ילדית לאמו ועוינות כלפי אביו - במקביל לחיבה אליו - החלה להתגבש אצל פרויד במהלך האנליזה העצמית שלו. אנליזה זו אפשרה לו לעשות חיבור נועז בין חווייתו הפרטית לבין המיתוס המוכר לו ממחזהו הקלאסי של סופוקלס, שמעתה הפך עבורו למטפורה אוניברסלית של מצב האדם.

ב-1897 הוא כותב לפליס חברו: "נעשה מובן סוד כוחו של אדיפוס המלך, המיתוס היווני מבליט הכרח שכל אחד מכיר מתוך שזיהה בתוכו פנימה את עקבות קיומו".

מנקודה זאת מחשבתו של פרויד עשתה דרך ארוכה, תחילה אל המשגת המיתוס כ"תסביך" כלל-אנושי ובהמשך אל ראיית התסביך הזה כחוק הטבע האנושי וכעיקרון מבנה המונח ביסוד כל המוסדות החברתיים, לרבות דת, חינוך, תרבות ואומנות.

אנו נעקוב אחר הבנייה הדרגתית והסתעפויותיו של המושג "תסביך אדיפוס" לאורך חיי היצירה של פרויד ונראה כיצד הוא הופך לעמוד התווך של בניין החשיבה הפסיכואנליטית. לצורך זאת ניעזר במספר מקורות בהם פרויד פיתח והסביר את המושג ונתייחס למקומו של התסביך בהתפתחות הפרט, תפיסת עולמו ותפקודו הבינאישי.

- Freud, S. (1897) Letter from Freud to Fliess, October 15, 1897.
The Complete Letters of Sigmund Freud to Wilhelm Fliess, 1887-1904, 270-273.
- Anzieu, D. (1986). Ch. 3: The Discovery of Oedipus Complex. In: Freud's Self-Analysis. *Int. Psycho-Anal. Lib.*, 118:1-596. London: The Hogarth Press and the Institute of Psycho-Analysis.
- Freud, S., (1913). Totem and Taboo. In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIII. The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1920) Beyond the Pleasure Principle (7-64)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVIII (1920-22). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1923). The Infantile Genital Organization. (141-148).
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1923). The Ego and the Id (28-40).
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925): The Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis, London.
- Freud, S., (1924) The Dissolution of the Oedipus Complex. (173-182)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1925) Some Psychical Consequences of the Anatomical Distinction between the Sexes. (248-260)
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XIX (1923-1925). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.
- Freud, S., (1931) Female Sexuality (225-246).
In: The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XXI (1927-1931). The Hogarth Press and the Institute of Psycho-analysis, London.

3. תסביך אדיפוס על פי הגישה הקליינאנית- גב' שרי ציבולסקי

העבודה של קליין על החוויות הינקותיות המוקדמות הביאה עמה שינויים מקיפים בתפיסת התסביך האדיפלי, שתפס מקום מרכזי בתיאוריה הפסיכואנליטית מראשיתה.

נבחן את ההשפעות שהיו לעבודתה על הבנת התסביך האדיפלי, תוך התייחסות לתוספות שהיא סיפקה להבנת מושג מרכזי זה החל מהתבוננות במצבים האדיפליים בגילאים המוקדמים כמו גם לביטוי שלהם בעמדה הדיכאונית.

נתייחס להיבטים השונים הקשורים בתסביך האדיפלי על פי קליין: המשאלות האדיפליות המוקדמות, הסופר אגו, מקורות החרדה ורגשות האשמה.

רשימת קריאה לפי סדר השיעורים

קליין מ. (1945) "התסביך האדיפלי לנוכח החרדות המוקדמות", מתוך מלאני קליין, כתבים נבחרים, תולעת ספרים, תל אביב, 2002, עמ' 122-174.

בריטון ר. (1991) "אדיפוס בעמדה הדיכאונית", מתוך בריטון רונלד, אמונה ודימיון, הוצאת ספרים עם עובד, תל אביב, 2015, עמ' 54-66.

בושוול ג. "תסביך אדיפוס", מתוך קטלינה ברונסטיין, התיאוריה הקליינאנית נקודת מבט בת זמננו, תולעת ספרים תל אביב 2008, 117-135.

שטיינר ג. "המאבק לשליטה בסיטואציה האדיפלית", מתוך גון שטיינר, לראות ולהיראות להגיח ממסתור נפשי, תולעת ספרים, 2015, 137-155.

שטיינר ג. "שני סוגים של ארגון פתולוגי באדיפוס המלך ובאדיפוס בקולונוס", מתוך ג'ון שטיינר, מסתורים נפשיים, תולעת ספרים 2017, עמ' 160-178.

המלצת קריאה

סגל ח. "אור חדש על התיאוריה המבנית של הנפש, על החרדה ועל האשמה", מתוך חנה סגל, מלאני קליין, הוצאת עם עובד 2006, עמ' 106-114.

O'Shaughnessy, E. (1989). Chapter Four: The Invisible Oedipus Complex. The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 129-150.

Feldman, M. (1989). The Oedipus Complex: Manifestations in the Inn... The Oedipus Complex Today Clinical Implications, 103-128.

Sodré, I. (1994). Obsessional Certainty Versus Obsessional Doubt: From Two to Three. Psychoanal. Inq., 14(3):379-392

4. אדיפוס לפי פסיכולוגית העצמי - גב' רחל קלע

ארבעת השיעורים יעסקו בשינוי הפרדיגמטי שהציע קוהוט ביחס לאבן היסוד של התיאוריה הפסיכואנליטית- התסביך האדיפלי.

קוהוט הופך את הקערה על פיה ורואה בתסביך האדיפלי ביטוי פתולוגי שהוא תוצאה של כשל הורי. כאשר ההורים כושלים במתן של מצע גדילה תואם צרכי העצמי של הילד בהתאם למחויבותם האתית, או אז מתעוררת המשאלה לרצח אב, שאינה מצב אוניברסלי ובלתי נמנע.

בסיטואציה האדיפלית הממותנת והנורמאלית, ההנאה מהעמדה הפאלית אדיפלית הילדית מתקבלת על ידי ההורה כביטוי של גדילה ולכן בהכרה והנאה. כך היא אינה מובילה לחרדת סירוס אלא מחזקת ומלכדת את העצמי הילדי שיכול לצעוד בבטחה הלאה כלפי משימותיו ההתפתחותיות הבאות.

ביבליוגרפיה

לקראת יחידת שיעורים זו נקרא את המחזה **אדיפוס המלך של סופוקלס** בתרגום אהרון שבתאי ולהביא את הטקסט לשיעורים.

שיעור 1 : קוהוט ה. (1977) תסביך אדיפוס והפסיכולוגיה של העצמי. *השבתו של העצמי*, תולעת ספרים תל אביב 2014 עמ' 178-196

שיעור 2 : Loewald H. W (1979) The Winnig of the Oedipus Complex. *Int J. of Psych.* 27:751-775 : pp 537-567

שיעור 3 : Kohut H. (1982) Introspection Empathy and the Semi Circle of Mental Health. *The Search of the Self vol 4*(ed) Ornstein P. New York International Universities Press 1991

שיעור 4 : קוהוט ה. (1984) בחינה מחודשת של חרדת הסירוס. *כיצד מרפאה האנליזה* הוצאת עם עובד 2005 עמ' 70-93

5. מתסביך למורכבות: השלב האדיפלי בגישה ההתייחסותית- ד"ר חנה אולמן

מנקודת מבטה של הגישה ההתייחסותית נעסוק בדה-קונסטרוקציה שמציעה גישה זו לחשיבה אודות מרכיבי התסביך האדיפלי (כמו הזדהות, קנאת הפין, האדיפלי השלילי), אשר מבנה את האדיפלי כקליידוסקופ של תבניות אפשריות של יחסים. נדון במשמעות הקלינית של המשגה זו ובמעורבותו של המטפל בהבניה של המשמעות האדיפלית הנוצרת בכל קשר מטפל- מטופל.

ביבליוגרפיה

Davies, J.M., Kolstein, S.K. (2012). From Oedipus Complex to Oedipal Complexity:Reconfiguring the Negative Oedipus Complex and the Disowned Erotics of Disowned Sexualities. *Am. J. Psychoanal.*, 72:78-79

Davies, J.M. (2003). Falling in Love with Love: Oedipal and Postoedipal Manifestations of Idealization, Mourning, and Erotic Masochism. *Psychoanal. Dial.*, 13:1-27.

Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. *Psychoanal. Dial.*, 1:277-299

שיעורי ליבה סמסטר א'

ה"טרנספורמציות" של ביון – מר רוני עמיאל

שיעור ליבה - ביון - סמסטר א' 16:45

ביון הוא חוקר של נפש האדם. הוא חתר כל ימיו לתפוס את החוויה הרגשית האמיתית של המטופל (ה- emotional experience). במהלך התפתחות החשיבה הפסיכואנליטית שלו הוא הצליח לתפוס מדי פעם איזו אמת או התגלמות שלה על נפש האדם, על החוויה הרגשית, על הדרך שלנו לתפוס את החוויה של המטופל ושל עצמנו. "טרנספורמציות" הוא שמו של אחד הספרים של ביון. למושג יש ערך פרדוקסאלי. מחד הוא עוסק בניסיון לחקור ולהתקרב עד כמה שאפשר לאותה חוויה. מאידך, בעצם קיומו, הוא מרחיק אותנו מהמטרה. זה מה שקורה לביון במהלך ההתפתחות שלו - הוא מתקרב ומתרחק חליפות מההבנה העמוקה: ממש כפי שזה קורה לנו במהלך האנליזה.

בקורס ננוע יחד עם ביון בדרכו לחקר האמת, על ההתקרבות וההתרחקות ממנה. נחוה את התסכול ואת חוויות הקושי שלו בטיפול, ונגלה אתו כמה מפריצות הדרך שלו. הלימוד יעשה באמצעות קריאה משותפת, פרשנית ואסוציאטיבית של פרקים נבחרים מספריו: "במחשבה שנייה", "ללמוד מהניסיון", **Elements** "Of Psychoanalysis" ו- "Transformations". נעזר גם במאמרים נוספים.

כתיבתו של ביון עשויה להראות במבט ראשון בלתי מובנת. אחת הסיבות לכך היא שהוא חושב ויוצר את הבנותיו העמוקות תוך כדי כתיבה. בקורס נחוה יחד אתו את התהליך שהוא עבר בדרכו ל- **On becoming Bion** להיות ביון. **נלמד "לקרוא"** את ביון, להרשות לעצמנו לא להבין, ולאט לאט לגלות בכתיבתו את ההבנות הקליניות המדהימות שלו, ודרכו – **את ההבנות של עצמנו**. תוך כדי נשים דגש על השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שבו הם מאפשרים התמודדות עם המצבים הקליניים הקשים שאנו פוגשים באנליזות של מטופלינו ושלנו. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שיובאו על ידי המשתתפים והמנחה.

ביבליוגרפיה:

ביון, ו. ר., (1962). ללמוד מהניסיון. תל אביב: תולעת ספרים, 2004.

ביון, ו. ר., (1967). במחשבה שנייה. תל אביב: תולעת ספרים, 2003.

הורויץ, ג., (2019). על מציאות חושית ונפשית. תל אביב: רסלינג.

Bion, W. R. (1963). Elements Of Psychoanalysis. London: Heinemann.

Bion, W. R. (1965). Transformations. London: Heinemann.

"זו אני החולם שח" – עבודת החלום בפסיכואנליזה - ד"ר גילה עופר

שיעור ליבה מהות – חלום – סמסטר א' 16:45

רבי בנאה : עשרים וארבע פותרי חלומות היו בירושלים

ופעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם ,

ומה שפתר לי זה לא פתר לי זה ,

וכולם נתקיימו בי.

תלמוד בבלי מסכת ברכות ,

דף נה

מאז שפרויד הגדיר את החלום כ"דרך המלך ללא מודע", חלו ההתפתחויות בפסיכואנליזה בכלל ובפירוש החלומות בפרט. ניתן להתבונן בחלום מזוויות שונות: "דרך המלך ללא מודע", ייצוגים של העצמי ושל דרמות פנימיות, דרך לקומוניקציה של אמוציות, רגשות ואירועים לא מעובדים, unthought known, החלום כקומוניקציה, או אופנות של התארגנות באמצעות מטפורות, דימויים וסימבולים.

השינוי העיקרי הוא בראייתנו את החלום כיום לא רק בקונטקסט תוך-אישי, אלא כתקשורת בתוך מארג היחסים בין המטופל למטפל. ביחסים אלה משתחרר העולם הפנימי בצילם של היחסים הראשוניים המרכיבים אותו. הקשבה לשחזור זה משפיעה על הבנתנו את החלום ובהתאם גם על הפירוש שאנו מציעים למטופל. גם דרך העבודה עם חלומות משתנה בהתאם לתיאוריות ולאישיות המטפל והמטופל.

בקורס נעקוב אחר פרדיגמות מרכזיות להבנת משמעות החלום ותפקידו, ונלמד מתוך כתביהם של תיאורטיקנים שונים (פרויד, סגל, וויניקוט, אוגדן, בולאס, בלצ'ר, ברומברג ועוד) על הדרך בה תיאורטיקנים שונים עובדים עם חלומות של מטופלים שלהם. בכל שיעור נעסוק גם בחלומות שיובאו על ידי המשתתפים- חלומות של מטופלים, וחלומות של עצמם בקונטקסט טיפולי.

ביבליוגרפיה:

פרויד, ז. *על החלום*. רסלינג, 2004. [במקור : Uber Der Traum (1901)]
בולאס, כ. (1987]2000). במחזה של האחר : לחלום. בתוך : *צלו של האנטיקט : פסיכואנליזה של הידוע שלא נחשב*. דביר.

Gubrich-Simitis,I. (2000). Metamorphosis of the Interpretation of Dreams. *IJPA*, 81:1155-1183

Segal H. (1991). The function of Dreams. In: Flanders S. (ed.), *The Dream Discourse Today*. Karnac: London.

Winnicott, D.W. (1949). Hate in the countertransference. *Int. J. of Psychoanal.* 30: 69-74.

O'Shaughnessy, E. (2008). Dreaming and not dreaming. In: *The Dream After A Century*. M. Lansky (ed.). Connecticut: International Universities Press.

Ogden, T.H. (2003). On not being able to dream. *Int. J. Psycho-Anal.*, 84:17-30.

אוגדן, ת.ה. (2011) בחינה מחודשת של שלושה היבטים בטכניקה הפסיכואנליטית (1996). בתוך "על אי היכולת לחלום. הוצאת עם עובד.

Fosshage, J.L. (1997). The Organizing Functions of Dream Mentations. *Contemporary Psychoanal.*, 33:429-458

Ofer, G. (2004). When the Analyst is Dreaming: Analysts' dreams about their patients. In: *The Therapist at Work*. Karnac.

Ofer, G. (2017). The Personal, group and social aspects of dreaming. in: r. Friedman and Y. Doron, *Group Analysis in the Land of Milk and Honey*. London: Karnac

Bromberg, P. (2008). Bringing in the Dreamer: Some reflections on Surprise, Dissociation, and the Analytic Process.

Lippmann, P. (2008). On analytic Dream Conversation in an Interpersonal Mode.

Lippmann, P. (1998). On the private and the social nature of dreams. *Contemp. Psychoanal.*, 34:195-221.

פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית - לקרוא תיאוריה, לחשוב קליניקה – ד"ר קרינה גולדברג

שיעור ליבה – פסיכולוגיה העצמי – סמסטר א' – 20:15

"Let the patient teach you how to analyze him!"

(Kohut to Ornstein, Ornstein, 2009¹, p.102).

"Self-selfobject relationships are present from birth to death - the healthy self thus always needs the sustaining responses of selfobjects, from the first to the last breath"

(Kohut, 1980, p. 673).

¹ Ornstein, P.H. (2009). My Late Night Hypnagogic Fantasy: Conversation With Heinz Kohut (II)1. *Int. J. Psychoanal. Self Psychol.*, 4(1):101-110.

בשנת 1957 במפגש חצי היובל של המכון הפסיכואנליטי בשיקגו נשא היינץ קוהוט את הרצאתו המכוננת - *Psychoanalysis, Empathy and Introspection - An Examination of the Relationship Between Mode of Observation and Theory.*

היה זה מהלך פסיכואנליטי תיאורטי וקליני (1966, 1968, 1971) שככל שקוהוט העמיק בו, כך הובחן מתיאוריית הדחף ופסיכולוגיית האגו עליהן צמח ואותן לימד. מהלך שהביא להפצעתה של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית.

בקורס נכיר את החשיבה, התיאוריה והעשייה הפסיכואנליטית של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית. נדון במושגיה המרכזיים – אמפתיה, עצמי, העברות זולתעצמי, זולתעצמי, פיצול אנכי, הפירוש האמפתי, הפרעת האישיות הנרקסיסטית, צורות והתמרות של הנרקסיזם. נקרא בכתביו של קוהוט תוך התייחסות למקרים הקליניים של קוהוט ושל תלמידי הקורס.

נושאי השיעורים -

מבוא - איך זה להיות אדם, המצב האנושי ופסיכואנליזה

על האמפתיה

על מה מטופלים כועסים?

העברות זולת עצמי – שני הסיכויים של הילד/ה

על הפיצול האנכי

אנה או בראי פסיכולוגיית העצמי

פסיכואנליזה של נוכחות

עצמי, העברת זולתעצמי, זולתעצמי, פירוק

הפירוש האמפתי

ביבליוגרפיה

כהן, י. (2017). מי מפחד מפסיכולוגיית העצמי – מה מפחד בפסיכולוגיית העצמי. בתוך **כתבים - פסיכולוגיית**

העצמי התרומה הישראלית. גבריאלי-רחבי, א., קלע, ר. וגולדברג ק. (עורכות). ירושלים: כרמל

ואיגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר הסובייקטיביות. עמ' 511-531.

קוהוט, ה. ([1977] 2014). העצמי הדריקוטבי. בתוך **השבתו של העצמי**. תרגום: צ. זוננס וא. אידן. עריכה

והקדמה: ד. קיטרון. תל אביב: תולעת ספרים ואיגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר

הסובייקטיביות, עמ' 144-177.

קוהוט, ה. ([1977] 2014). אחרית דבר: העולם משתנה. בתוך **השבתו של העצמי**. תרגום: צ. זוננס וא. אידן.

עריכה והקדמה: ד. קיטרון. תל אביב: תולעת ספרים ואיגוד ישראלי לפסיכולוגיית העצמי ולחקר

הסובייקטיביות, עמ' 209-240.

קוהוט, ה. ([1984] 2005). עיון מחדש ביחסי עצמי זולתעצמי. בתוך **כיצד מרפאת האנליזה?** תרגום: א. אידן.

עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, 109-123.

קוהוט, ה. ([1984] 2005). תפקידה של האמפתיה בריפוי הפסיכואנליטי. **כיצד מרפאת האנליזה?** תרגום: א.

אידן. עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, עמ' 232-250.

קוהוט, ה. (1984 [2005]). העברות זולתעצמי ופירוש. בתוך **כיצד מרפאת האנליזה?** תרגום: א. אידן. עריכה והקדמה: ר. קולקה. תל אביב: עם עובד, 251-269.

- Kohut, H. (1972). What Are Patients Angry About? In *The Chicago Institute Lectures*. P. Tolpin and M. Tolpin (eds.). NJ & London: The Analytic Press, 1996, pp. 13-29.
- Kohut, H. (1973). On the Vertical Split. In *The Chicago Institute Lectures*. P. Tolpin and M. Tolpin (eds.). NJ & London: The Analytic Press, 1996, pp. 47-61.
- Kohut, H. (1979). Four Basic Concepts in Self Psychology. In *The Search for the Self – Selected Writings of Heinz Kohut: 1978-1981*. P.H. Ornstein (ed.). New York: International Universities Press, 1991, Vol 4, pp. 447-470.
- Tolpin, M. (1993). The Unmirrored Self, Compensatory Structure, and Cure: The Exemplary Case of Anna O. *Ann. Psychoanal.*, 21:157-177.

פסיכואנליזה התייחסותית: על משמעויותיה של "פסיכולוגיה של שני אנשים" בפסיכואנליזה – ד"ר אבי ברמן

שיעור ליבה – התייחסותי – סמסטר א' 20:15

בקורס נעסוק בהולדתה של הגישה ההתייחסותית מתוך הביקורת על היבטים מסוימים של הפסיכואנליזה שקדמה לה. הקורס יסקור את הרעיונות המרכזיים של "פסיכולוגיה של שני אנשים", יציג את ההשקפה אודות הבלתי-נמנעות של ההשפעה ההדדית בטיפול ואת חשיבותו של חקר ההעברה הנגדית של המטפל. נדון במושגים מרכזיים של הגישה ההתייחסותית, אשר נוצרו מפירוק ובנייה מחדש של מושגים פסיכואנליטיים קלאסיים, כגון: חקר ההעברה הנגדית, התנגדות ופירוש, מימוש בפעולה (enactment), הכרה הדדית, השלישי האנליטי, רעיון העצמים המרובים, טראומה ודיסוציאציה.

הקורס יכלול מושגי יסוד והתפתחויות עדכניות. הוא יהיה מכוון ליישום הטיפולי של הרעיונות ההתייחסותיים. נשים דגש על המיוחד והשונה בהתערבויות ההתייחסותיות, על הסובייקטיביות של המטפל וביטוייה (כמו השימוש ב-Reverie ורעיון החשיפה העצמית של המטפל). מעבר לרעיונות הבסיסיים של הגישה, הקורס יתנהל תוך הקשבה והכללה של צרכיהם של המשתתפים.

ביבליוגרפיה

מתוך הספר:

סטיבן מיטשל ולואיס ארון (עורכים): פסיכואנליזה התייחסותית – צמיחתה של מסורת. תולעת ספרים. 2013

לואיס ארון: האופן שבו חווה המטופל את הסובייקטיביות של המטופל. עמ' 298-326

רוברט סטולורו וג'ורג' אטווד: שלושה מחוזות של הלא מודע. עמ' 432-446

דונל סטרן : חוויה לא מנוסחת : מכאוס מוכר לאי-סדר יצירתי. עמ' 115-147

ג'סיקה בנג'מין : הכרה והרס : מתווה של אינטרסובייקטיביות. עמ' 228-261

ג'ודי מסלר דיוויס ומרי גייל פרולי : תהליכים דיסוציאטיביים ותבניות העברה-העברה נגדית בטיפול בגישה פסיכואנליטית בנפגעות בוגרות שכברו התעללות מינית בילדות. עמ' 327-366

אוון רניק : אינטראקציה אנליטית : המשגה של הטכניקה לאור הסובייקטיביות הבלתי נתנת לצמצום של האנליטיקאי. עמ' 478-496

תומס אוגדן. 2011. Reverie ופירוש. מתוך : על אי-היכולת לחלום. הוצאת עם עובד. עמ' 162-183

Stein, R. (2008). The Otherness of Sexuality: Excess. J. Amer. Psychoanal. Assn., 56(1):43-71.

Robert Grossmark (2012). The Unobtrusive Relational Analyst. Psychoanalytic Dialogues, 22(6):629-646

Benjamin, J. (1991). Father and Daughter: Identification with Difference — A Contribution to Gender Heterodoxy. Psychoanal. Dial., 1:277-299.

Eric Mendelsohn (2002) . The Analyst's Bad-Enough Participation. Psychoanalytic Dialogues, 12:331-358

Philip M. Bromberg (1998). Standing in the Spaces: The Multiplicity Of Self And The Psychoanalytic Relationship. Contemporary Psychoanalysis 32: 509-535

יתכנו שינויים והתאמות בעקבות השיח במהלך הקורס

שיעורי ליבה סמסטר ב'

פרויד המאוחר - מר עמנואל עמרמי

שיעור ליבה – פרויד – סמסטר ב' 16:45

ארנסט ג'ונס בביוגרפיה של פרויד כותב כך על עשרים שנות חייו האחרונות, "פרויד נשאר בעמידתו עד הסוף. שני דברים הדגימו זאת במיוחד בתקופה האחרונה של חייו. הראשון היה פרץ רענן ומפתיע באמת של רעיונות מקוריים שהוא יצר בשנים הללו, בדיוק כשנחשב כבר כמי שהשלים את עבודת חייו. הם גרמו למהפכה הן בתיאוריה והן בפרקטיקה של הפסיכואנליזה... הדבר השני היה האומץ והנחישות בהם התמיד לעמוד מול סכנות פוליטיות וכלכליות שאיימו לכלות אותו ואת עבודתו, אובדן האנשים היקרים לו, ומעל לכול, העינוי האכזרי שנמשך שנים רבות בהן סבל מסרטן טורף שבסופו של דבר הרג אותו".

תיאור זה ממחיש כמה קשים היו חייו של פרויד גם לאחר שזכה להכרה ופרסום, וכמה נועז ויצירתי היה מוחו שמעולם לא חדל להפיק עוד ועוד רעיונות חדשים, מפתיעים, מהפכניים. הקורס על יצירתו של פרויד המאוחר יוקדש למספר עבודות שנכתבו מ-1920 ואילך, בעיקר המשגתו התיאורטיות הקשורות לעבודה הקלינית. מטבע הדברים, כמות הטקסטים שהמשתתפים יתבקשו לקרוא תהיה יחסית גדולה על מנת שאפשר יהיה לכסות, ולו רק באופן חלקי בלבד, את החשובות שבעבודותיו של פרויד בתקופה האחרונה של חייו.

רשימת מקורות הקריאה להלן ערוכה באנגלית עפ"י PEP, אך בשיעורים תינתן עדיפות לתרגומים עכשוויים לעברית.

ביבליוגרפיה:

- .1 Freud, S. (1920). **Beyond the Pleasure Principle**. The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud, Volume XVIII (1920-1922): Beyond the Pleasure Principle, Group Psychology and Other Works, 1-64
- .2 2 chapters from: Freud, S. (1921). **Group Psychology and the Analysis of the Ego**. SE, Volume XVIII (1920-1922):
Ch. VII **Identification**, 105-110;
Ch. VIII **Being in Love and Hypnosis**, 111-116.
- .3 Freud, S. (1923). **The Ego and the Id**. SE, Volume XIX (1923-1925), 1-66
- .4 Freud, S. (1925). **Negation**. SE, Volume XIX (1923-1925), 233-240
- .5 Freud, S. (1926). **Inhibitions, Symptoms and Anxiety**. SE, Volume XX (1925-1926):, 75-176
- .6 Freud, S. (1927). **Fetishism**. SE, Volume XXI (1927-1931), 147-158
- .7 Lecture XXXIII **Femininity**, from: Freud, S. (1933). **New Introductory Lectures On Psycho-Analysis**. SE, Volume XXII (1932-1936), 112-135
- .8 Freud, S. (1937). **Analysis Terminable and Interminable**. SE, Volume XXIII (1937-1939), 209-254
- .9 Freud, S. (1937). **Constructions in Analysis**. SE, Volume XXIII (1937-1939), 255-270

מילים נוגעות התאוריה של הטכניקה באזורי מצבים מנטליים ראשוניים – גב' נעמה קינן

שיעור ליבה מהות – מצבים מנטליים ראשוניים - סמסטר ב' 16:45

המטופלים הקשים שלנו בעלי מבנה לא נירורטי, מאתגרים את השדה הטיפולי ומחייבים שינוי בתאוריה של הטכניקה.

המטופלים החסוכים שמביאים לטיפול את נפשם השבורה והמחוררת, אלו ש"עוד לא נולדו" והם מתהווים בהדבקות נצמדת בלתי מובחנת לכל משטח כדי להיות, אלו שמתנתקים ומתכמסים בתוך תחושתיות עצמית מרוקנת ומצמיתה, אלו שמוצפים ונשאבים עד טביעה בתוך ריגושים אקסטטיים, אלו שחשים נחדרים ומותקפים מול מרווח ואחרות.

נעסוק בשאלות המתעוררות בעקבות שינויים אלו. נלך מעבר לגישות התאורטיות השונות על מנת להרחיב את העמדה הנדרשת, המחייבת אותנו לעבור מדגש על תהליכים לא מודעים, משאלות והגנה, לדגש על תהליכי הכלה החזקה השבה והחייאה. כיצד להשתמש בשפת הפרוש, אחד מהכלים העיקריים בטיפול הן בשיח בין מטפל ומטופל והן בדיבור בפנימי של המטפל עם עצמו, כאשר מילים לא נוגעות, מאבדות את הפונקציה המכילה והקומוניקטיבית.

ביבליוגרפיה

זוהי רשימת קריאה כללית ומומלצת. בקורס נקרא מספר מאמרים מתוכה.

- אוגדן, תומס, (1997) REVERIE ופרוש. מתוך: על אי היכולת לחלום תל אביב, עם עובד, 2011
- אוגדן, תומס, (2001) לקרא את וויניקוט. מתוך: על אי היכולת לחלום תל אביב, עם עובד, 2011
- אוגדן, תומס (2009) על דיבור שהוא חלימה מתוך: לגלות מחדש את הפסיכואנליזה. ישראל, תולעת ספרים, 2013
- איגן, מייקל, (2004) ממשיכה למדיטציה. בתוך: תחושת מוות נפשי. ישראל, תולעת ספרים, 2010,
- איגן, מייקל, (2001) מצלמות. בתוך: קשרים חבולים, כרמל, ירושלים, 2014.
- אלוורז, אן (1992). צמיחתה של הנפש פונקצית ההשבה. בתוך: נוכחות חיה תל אביב, תולעת ספרים, 2005, עמ' 92-102
- אלוורז, אן (1992). השבה ונוכחות חיה. בתוך: נוכחות חיה, תל אביב, תולעת ספרים, 2005. עמ' 102-116
- אלוורז, אן (2012) רמות שלעבודה טיפולית ורמות של פתולוגיה: מלאכת הכיול בתוך: הלב החושב ישראל, תולעת ספרים 2017 עמ' 29-57
- אלוורז, אן (2012) צווים ותיקונים מוסריים בעבודה עם ילדים מעונים ומיואשים. משאלות או צרכים? בתוך: הלב החושב ישראל, תולעת ספרים 2017 עמ' 122-137
- אנזייה, ד. (1989) פונקציות האני עור. מתוך: ה"אני עור". תל אביב; תולעת ספרים 2004
- אנזייה, ד. (1989) מקורות מושגי המעטפת והעור הנפשי. מתוך: ה"אני עור". תל אביב; תולעת ספרים 2004
- גריין, אנדרה (1983) האם המתה. בתוך: האם המתה דיאלוג עם "האם המתה" עורך מישל גרנק. תל אביב, תולעת ספרים 2007. מתוך המאמר את הפרק: הנחות מטאפסיכולוגיות מחיקת האובייקט ומבנה ממסגר. עמ' 39-44

וויניקוט, דונלד ו. (1945) **התפתחות רגשית פרימיטיבית**. מתוך: **עצמי אמיתי ועצמי כוזב** תל אביב, עם עובד, 2009 עמ' 46-62

וויניקוט, דונלד ו. (1954) **הבטים מטאפסיכולוגיים של רגרסיה בתוך המערך הפסיכואנליטי** מתוך: **עצמי אמיתי ועצמי כוזב** תל אביב, עם עובד, 2009 עמ' 120-138

וויניקוט, דונלד ו. (1954) **נסיגה ורגרסיה בתוך: עצמי אמיתי ועצמי כוזב** תל אביב, עם עובד, 2009 עמ' 138-145

טסטיין, פ (1987) **הפצים אוטיסטים**. מתוך: **מחסומים אוטיסטים במטופלים נוירוטים**. תולעת ספרים 2008 127-142,

טסטיין, פ (1987) **צורות אוטיסטיות והופעתן בפסיכופתולוגיה של מבוגרים**. מתוך: **מחסומים אוטיסטים במטופלים נוירוטים**. תולעת ספרים 2008, 161-176,

מלצר, ד. (1975) **ממדיות, הזדהות דביקה, פיצול**. מתוך: **מקראת מלצר**. תולעת ספרים, ישראל, 2013 עמ' 104-111

קינן נ. (2014) **שלוש הארות על גורמים מחיים**. שיחות. כ"ט(1) 51-61

Bick, E (1986) **Further consideration on the function of the skin in early object relation in: Surviving Space**. Briggs, A.(ed)Karnac, London,2002

Bollas .C.(1989) **The psychoanalyst's celebration of the analysand** .In: **Forces of Destiny** Free Association Books. London

Botella Cessar&Sara (2005) **Non-representation in: The Work of Psychic Figurability**. Brunner Routledge, pp31-39

Ferro, A. (2002) **Exercises in style**. in: **In the Analysts Consulting Room**. Brunner Routledge, p p13-46

Fix Korbivcher C, (2014) **The theory of transformation and autistic states, autistic transformation :a proposal** .in: **Autistic Transformation**, Karnac London,pp47-68

Meltzer, Donald (2002) **Jordi from bi to tridimensionality in: Psychoanalytic Work with Children and Adult**. Karnac London

Ogden T.H. 2018 **The feeling of real; On Winnicott's "Communication and not Communication"** IJPA, 1288-1304

Power D .(2016)**The use of the analyst as an autistic shape** .IJPA vol. 97, 4, 975-998

Symington N. (1983)**The analyst's act of freedom as an act of therapeutic change**. I.Rev.P.A. 10,283-292

Vermote R. (2011a) **On the value of "late Bion "to analytic theory and practice**. IJPA, 1089-1098

Vermote R. (2011b) **Rudi Vermote's response to David Taylor**. IJPA, 1113-1116

Vermote R(2013)**The undifferentiated zone of psychic functioning/Psychoanalysis in Europe** .Bull 67,pp16-28

פנטזיה לא מודעת, העברה ותיקון - מושגים מרכזיים בתאוריה הקליינאנית – גב' הדר קמפינסקי-שויצר.

שיעור ליבה – קליין – סמסטר ב' 20:15

התאוריה הקליינאנית מבוססת על ההמשגות שקליין הסיקה מתוך אנליזות שקיימה לילדים צעירים ולאחר מכן גם מאנליזות במבוגרים. בקורס נעסוק בשלושה מושגים יחסית מתקדמים בשלוש רמות: רמה התפתחותית, רמה קלינית ורמה פוסט קליינאנית (המושג כפי שהמשיכו לחקור אותו ממשיכה של קליין). המושג הראשון אותו נחקר יהיה הפנטזיה הלא מודעת, לאחר מכן נעסוק בהעברה ולבסוף בתיקון.

ביבליוגרפיה

א. פנטזיה לא מודעת

1. Isaacs, S. (1948). The Nature and Function of Phantasy. International Journal of Psycho-Analysis, 29:73-97,(1948) .

2. קליין, מ. גמילה (1936). כתבים נבחרים ב'. בעריכת יהושע דורבן ומירב רוט. הוצאת תולעת ספרים, (2013).

3. בוט ספילוס. א. (2001). פרויד וקליין – על מושג הפנטזיה. בעריכת קטלינה ברונסטיין. התאוריה הקליינאנית נקודת מבט בת זמננו. הוצאת תולעת ספרים, 2008.

ב. העברה

4. פרויד, ז. (1912) על הדינמיקה של ההעברה, הטיפול הפסיכואנליטי: הוצאת עם עובד. עמ' 85-91.

5. קליין, מ. (1952) מקורות ההעברה. בתוך: מלאני קליין כתבים נבחרים ב'. הוצאת תולעת ספרים עמ' 194-203. המלצה: מבוא למאמר הנ"ל מאת העורכים המדעיים, יהושע דורבן ומירב רוט, עמ' 191-193.

6. Joseph, B (1985). Transference: the total situation, International Journal of Psychoanalysis, 66: 447-454. Also appears in: Psychic Equilibrium and Psychic change. Routledge, pp 156-167.

7. גיוף, ב. העברה (2001). בעריכת קטלינה ברונסטיין. התאוריה הקליינאנית נקודת מבט בת זמננו. הוצאת תולעת ספרים, 2008.

8. Heiman, P. (1950) On Counter transference, International Journal of Psychoanalysis 31: 81-84.

ג. תיקון

9. קליין, מ. (1937). אהבה אשמה ותיקון. כתבים נבחרים. בעריכת יהושע דורבן. הוצאת תולעת ספרים, 2002.

10. דורבן, י. (2004). תיקון המקום השלישי. שיחות כרך י"ט חוב' 1. 2004.

11. שלושה מאמרים מכנס של ה-IPA (פראג 2013) על המושג הקליינאני 'תיקון' נמצאים באתר של ה-

Melanie Klein Trust בכתובת <http://www.melanie-klein-trust.org.uk/reparation>

Frank, C. Melanie Klein's Discovery of Reparation.

O'Shaughnessy, E. Waiting for a Concept.

Weiss, H. Primitive Reparation and the Repetition Compulsion in the Analysis of a Borderline Patient.

קריאה בכתבי וויניקוט - גב' ענת פרי

שיעור ליבה – וויניקוט - סמסטר ב' 20:15

כמי שנמנה עם מייסדי 'הקבוצה העצמאית' בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, ומעמודי התווך שלה, מגלם וויניקוט בהווייתו את הפרדוקס, שהוא מושג מרכזי בתפיסתו. בגישתו התיאורטית, בתפיסתו הקלינית ובכתיבתו, הוא מצליח להתנועע במרחב הפוטנציאלי תוך שמירה על חיבורים למורשת הפסיכואנליטית של קודמיו, פרויד וקליין, ותוך שהוא מנהל דיאלוג עמם, בד בבד עם חשיבה חתרנית, מהפכנית ומקורית, המביאה לידי ביטוי את ייחודיותו ויצירתיותו כאינדיבידואל וכסובייקט.

וויניקוט מפציר בנו, המטפלים, שלא להפר את מרקם אשליית הפרדוקס, ולעולם לא לשאול את המטופל/תינוק: המצאת או יצרת? בכך, הוא מדגיש את חשיבות ההוויה הפרדוקסאלית כמצע לנביטת חיים חדשים ויצירתיות, המהווים בסיס לכל חווית חיים שיש בהם משמעות. ננסה להבין יחד את חשיבותה של בקשה זו, בהקשרים טיפוליים והתפתחותיים. נבחן איכות זו של ההוויה הפרדוקסאלית העוברת כחוט השני בהיבטים שונים בהגותו של וויניקוט, ומהווה ביטוי לניצנים ראשונים של חשיבה קוואנטית. זו החותרת תחת יסודות הדטרמיניזם הוודאי, וסוללת את הדרך ליצירתן של גישות פסיכואנליטיות עכשוויות. נדון בהשלכות הנובעות מתפיסה זו, על אופן התייצבותנו כמטפלים במפגש הטיפולי, באמצעות דוגמאות קליניות.

בסמינר, נקרא יחד, קריאה תלמודית מבחר ממאמרי המפתח שלו, ונעקוב אחר ההמשכיות המהפכנית בחשיבתו של וויניקוט: הממד המשכי למסורת הפסיכואנליטית מחד, בצד החריגה הנועזת ממשנתם של קודמיו מאידך. נדון בתרומתו להתפתחות החשיבה הפסיכואנליטית.

ביבליוגרפיה

שיעורים 1-2: בראשית היתה החזקה.

וויניקוט, ד.ו. התפתחות רגשית פרימיטיבית. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. (2008). עמ': 202-214.

שיעורים 3-4: על השד כתופעה סובייקטיבית.

וויניקוט, ד.ו. אובייקטים של מעבר ותופעות מעבר. בתוך: משחק ומציאות. (1995). עמ': 35-56.

שיעורים 5-6: על הנשי: כשאני מעתיק, אני יצירתי.

וויניקוט, ד.ו. יצירתיות ומקורותיה. בתוך: משחק ומציאות. (1995). עמ': 89-105.

שיעור 7: אני מתפיס, משמע אני קיים.

וויניקוט, ד.ו. תפקיד הראי של האם והמשפחה בהתפתחותו של הילד. בתוך: משחק ומציאות. (1995). עמ': 128-134.

שיעורים 8-9 : זיכרונות מהעתיד.

וויניקוט, ד.ו. פחד מהתמוטטות. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. (2008). עמ': 291-300.

שיעורים 10-11 : כל תקשורת מתחילה בשתיקה.

וויניקוט, ד.ו. לתקשר ולא לתקשר, ובהמשך – עיון בהפכים מסוימים. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. (2008). עמ': 233-249.

כמאמרי רקע, ישמשו אותנו המאמרים הבאים:

Ogdan, T.H. (1985). The Mother, the Infant and the matrix: Interpretations of Aspects of the Work of Donald Winnicott.

Contemporary Psychoanalysis, pp: 346-371.

Ogdan, T.H. (1992). The Dialectically Constituted/decentered Subject of Psychoanalysis II. The Contributions of Klien and Winnicott. Int. J. Psycho-Anal.,73:613-626.

שיעורי בחירה סמסטר א'

קליניקה ותיאוריה בפסיכואנליזה של ילדים - גב' אן אלורז וגב' מיכל זלינגר

שיעור בחירה - סמסטר א 16:45 (מוכר כבחירה במסלול ילדים – טכניקה)

הסמינר ייכלול 5 מפגשים של הצגות מקרה קליניות עליהן תדריך גב' אן אלורז ו 6 מפגשים בהם נקרא מאמרים תיאורטיים של אן אלורז וכותבים נוספים.

נתמקד השנה במאמרים הדנים בטכניקה של עבודה עם ילדים המבטאים אלימות קשה, המעמידים את המטפל מול שאלות טכניות מורכבות.

ביבליוגרפיה

אלורז, א. (2017) "זדון בלא מניע בעיות בפסיכותרפיה של מטופלים בעלי מאפיינים פסיכופתיים" בתוך: הלב החושב. הוצאת תולעת ספרים, עמ' 137-151.

Alvarez Anne 2017 Rage and hatred in infants: Conditions which facilitate development versus those which result in tragic delays or Alarming distortions in Psychoanalytic Psychotherapy, 2017

Canham, H. (2004). Spitting, Kicking and Stripping: Technical Difficulties Encountered in the Treatment of Deprived Children. *J. Child Psychotherapy*, 30(2):143-154

Graham Music (2016) Angels and devils: sadism and violence in children,

Journal of Child Psychotherapy, 42:3, 302-317

Joseph, B. (1998) 'Thinking about a playroom'. *Journal of Child Psychotherapy*, 24(3): 359-66

(ייתכנו שינויים ברשימת הקריאה)

תאריכי השעורים עם אן אלורז : 19/11,3/12,17/12,7/1,21/1

לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות וההכרה בעובדות החיים - גב' שושי סיון

שיעור בחירה – סמסטר א' – 16:45 (מוכר כבחירה במסלול ילדים – תיאוריה)

סמינר קריאה בגישה קלייניאנית שיעסוק בהתפתחות היכולת להכיר את המציאות ולדעת את עובדות החיים. במאמר "מטרת הפסיכואנליזה" מתאר מוני קירל את שלושת עובדות החיים: נפרדות, הכרה בזוג ההורי הפורה, והכרה בזמן ובסופיות. נעסוק בצמתי המפגש של האדם עם המציאות ועובדות החיים דרך המעברים ההתפתחותיים בהם המבט מהאחד מתרחב לדיאדה (נפרדות) משם למרחב המשולש (הזוג ההורי הפורה שהילד לא חלק ממנו) עד להכרה בזמן ובסופיות. נבחן את היחסים עם האובייקטים, מבנה הפנטזיות, המנגנונים הנפשיים וצורות החשיבה שמאפיינות את העמדות השונות ומשפיעות על הכרת המציאות. הסמינר יתנהל כקבוצה חוקרת שתעמיק בטקסטים מרכזיים מקליין, מוני קירל, בריטון, שטיינר, ואחרים. נרחיב את ההבנה דרך ויניטות ואסוציאציות קליניות מעבודתנו.

ביבליוגרפיה

קליין מלאני "צרות עין והכרת תודה" (1957) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002.
שטיינר ג'ון "הקונפליקט בין אבל למלנכוליה" בספר: לראות ולהיראות להגיח ממסתור נפשי, תולעת ספרים, 2015.

Birksted-Breen, D. (1996). Phallus, Penis and Mental Space. *Int. J. PsychoAnal.*, 77:649657

Brenman, E. (1985). Cruelty and Narrowmindedness. *Int. J. PsychoAnal.*, 66:273281

Britton, R. (1989). Chapter Two: The Missing Link: Parental Sexuality in the Oedipus Complex. *The Oedipus Complex Today Clinical Implications*, 83101

Money Kyrle, E.R. (1971). The Aim of Psychoanalysis. *Int. J. PsychoAnal.*, 52:103106

Segal, H. (1994). Phantasy and Reality. *Int. J. PsychoAnal.*, 75:395401

Sodre, I. "Even now, now, very now..." On envy and the hatred of love. in: *Envy and Gratitude Revisited*, Karnac, 2008

Steiner, J. "The relationship to reality in psychic retreats". In: *Psychic Retreats*, Routledge 1993

Weib, H. Romantic perversion: the role of envy in the creation of a timeless universe. In: *Envy and Gratitude Revisited*, Karnac, 2008

קריאה מומלצת:

אוגדן תומאס ה. "העמדה הדכאונית והולדתו של הסובייקט ההיסטורי", בספר: מצע הנפש, תולעת ספרים, 2013.

בריטון רונלד "הסיטואציה האדיפלית והעמדה הדפרסיבית", בספר: מאמרים קליניים על קליין וביון, מודן, 2001.

סגל חנה "הסמלה", בספר: התיאוריה הקלייניאנית, נקודת מבט בת זמננו, תולעת ספרים, 2008.

פריאל ביאטריס (2002). האחר והזמן. שיחות. 16(2).

קליין מלאני "אבל ביחס למצבים מאנים-דפרסיביים" (1940) בספר: כתבים נבחרים א', תולעת ספרים, 2002.

ייתכנו שינויים ברשימת הקריאה

שלילה, ניגוד ואחרות בתיאוריות פילוסופיות ופסיכואנליטיות – גב' עפרה שדות וד"ר' רקפת אפרת-לבקוביץ'

שיעור בחירה – סמסטר א' – 16:45 (קורס בין תחומי)

מראשית המחשבה המערבית ועד ימינו עסקו ועוסקים פילוסופים בנושאים של **שלילה, ניגוד ואחרות**. מושגים אלה מרכזיים, מאז המאה ה-19, גם בשיח הפסיכואנליטי, ומאז המאה ה-20, גם בשיח הפמיניסטי. יחד עם זאת, אלה הם מושגים שנותרים לא פעם מעורפלים ומבלבלים. במסגרת הקורס נברר את משמעותם הפילוסופית של המושגים הנזכרים ועל רקע זה, את משמעותם הפסיכואנליטית – על הדומה והשונה ביניהם. בהמשך, נבחן כיצד מושגים פילוסופיים אלה יכולים לשמש ככלים מחשבתיים לניתוח והבנה של רעיונות פסיכואנליטיים.

תחילה נעסוק במושג השלילה (וכן במושג האין) כפי שהוא מומשג על ידי פילוסופים כגון פרמנידס, הרקליטוס, אפלטון והגל. על יסוד זה, נדון באופן בו פרויד וגרין חושבים אותו, תוך עמידה על הקשרים וההבדלים בין השימושים במושג זה בשדות השיח השונים. בפרט, ננסה להבין מה בין מושג 'עבודת השלילה' של הגל לזה של גרין וכיצד גרין מיישם אותו בחשיבתו על הלוצינציה שלילית ונרקסיזם שלילי. במרכז הקורס תעמוד הבחנה שנערוך בין שני סוגים של יחסים צורניים: ניגוד ואחרות. ניגוד הוא יחס שמערב שלילה (זהו יחס בין דבר והיפוכו) בעוד שאחרות (בעיקר כפי שעמנואל לוינס ממשיג אותה) מניחה יחס צורני שונה וייחודי שמדיר מתוכו שלילה. לשני מושגים אלה נתוודע מנקודת מבט פילוסופית דרך קריאה בדקארט והגל, מחד, ולוינס, מאידך. נתמקד במושג האחרות ונרחיב עליו דרך הדוגמה של הנשי כאחר (סימון דה בובואר ולוס איריגרי). לאור זאת, נבחן כיצד ניתן לקרוא תיאוריות פסיכואנליטיות – כגון של אוגדן ובנג'מין – דרך המושגים שנלמדו.

ביבליוגרפיה:

אוגדן תומאס, 2011, לגלות מחדש את הפסיכואנליזה, תל אביב: תולעת ספרים.

איריגרי לוס, 2003, מין זה שאינו אחד, תל אביב: רסלינג.

בן נפתלי מיכל, 2015, *המורה*, הוצאת כתר, תל אביב.

בנג'מין ג'סיקה, 2005, כבלי אהבה, תל אביב: דביר.

גרין אנדרה, 2011, רעיונות מנחים לפסיכואנליזה עכשווית, תל אביב: תולעת ספרים.

דה בובואר סימון, 2001, המין השני (כרך ראשון), תל אביב: בבל-ידיעות ספרים.

דקארט רנה, תשמ"ו, הגיונות על הפילוסופיה הראשונית, ירושלים: הוצאת מאגנס.
הגל ג.ו.פ, תשנ"ו, הקדמה לפנומנולוגיה של הרוח, תרגום, מבוא וביאור: ירמיהו יובל, ירושלים: מאגנס.
ויניקוט ד. 1999, "אובייקטים של מעבר ותופעות מעבר", משחק ומציאות, תל אביב: עם עובד.
לוינס עמנואל, 2010, כוליות ואינסוף: מסה על החיצוניות, ירושלים: הוצאת מאגנס.
לוינס עמנואל, 2014, הזמן והאחר, תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
נאמן יעל. 2018, *היה היתה*, אחוזת בית, תל אביב.
פרויד זיגמונד, 1986, "השלילה", כתבי זיגמונד פרויד, כרך ד': מעבר לעיקרון העונג, תל אביב: דביר.
שקולניקוב שמואל, תשמ"ח, הרקליטוס ופרמנידס: עדויות ופרגמנטים, ירושלים: מוסד ביאליק.
Irigaray Luce, 1985, *Speculum of the Other Woman*, Ithaca, NY: Cornell Univ. Press.
Benjamin Jessica, 1995, "Sameness and Difference", *Psychoanalytic Inquires*, Vol. 15. 1.
Chodorow Nancy, 1974, 'Family Structure and Feminine Personality', From: Michelle Z. Rosaldo & Louise Lamphere (eds.), *Women, Culture and Society*, Stanford University Press, California, pp. 43-66.

Green A., 1999, *The Work of the Negative*, London: Free Association Books.

Green A., 1997, 'The Intuition of the Negative in "Playing and Reality"', *International Journal of Psycho-Analysis*, 78:1071-1084

Perlberg R. and Kohon G., 2017, *The Greening of Psychoanalysis*, London: Karnak.

Green A., 2002. 'A Dual Conception of Narcissism: Positive and Negative Organizations', *Psychoanalytic Quarterly* 71, pp. 631-649.

מלוויל הרמן, 'בארטלבי', מאנגלית: דפנה לוי, *המעורר - כתב עת לספרות ואמנות*, גליון 2.
http://readingmachine.co.il/home/books/book_meorer_2/chapter01_2561755

הועדה למעורבות בחברה - מר צביקה שורצמן יו"ר, גב' חני בירן, מר עומר דרור, גב' אורנה שרצקי.

שיעור בחירה - סמסטר א' - 20:15

השיעור השנה יתקיים במתכונת של סדנה התנסותית חווייתית. פרויד, וויניקוט, ביון, ואחרים, היו עסוקים בשאלות של ההשפעות החברתיות והתרבותיות המחלחלות באופנים שונים אל החיים הפנימיים של הסובייקט. הנחת היסוד של הסדנה היא שכל פסיכואנליטיקאי הושפע מהסביבה החברתית כפי שהוא חווה

אותה בילדותו. הגירה, מעברים ממקום למקום, משברים כלכליים, מלחמות וכדו', כל אלה משפיעים על הלא מודע של הפסיכואנליטיקאי, על התהוותו ועל בחירתו המקצועית.

בסדנה, נרצה לחקור השפעות אלה ובאמצעות חקירה זו, לגלות כיצד הן חודרות לתוך ההעברה הנגדית ולתוך ההבנה שלנו ביחס לעולמו החברתי של המטופל.

אופי הלמידה : בכל מפגש יעבוד משתתף אחד על הזהות החברתית שלו, דרך שאלות מנחות שיינתנו מראש. המשתתף יקבל מחברי הקבוצה, השערות, מחשבות, תובנות ביחס לחומר שהוא הציג. בחלק האחרון של המפגש, המשתתפים ידברו על עצמם כאסוציאציות לחומר שעלה במפגש. חברי הועדה למעורבות בחברה וכן כל המשתתפים יוזמנו הן לעבוד מול הקבוצה והן להנחות את אחד המפגשים. (ההנחיה היא רשות בלבד).

למי מיועדת הסדנה? לכל מי שמעוניין בעבודה אישית וקבוצתית הדורשת פתיחות ונכונות להתנסות. מוזמנים עמיתים בהכשרה, בוגרי המכון, אנליטיקאים ואנליטיקאים מנחים.

"סיפורי O" – ד"ר גילית הורוץ

שיעור בחירה- סמסטר א' – 20:15

"אשתמש בסימן O על מנת להצביע על הדבר שהוא המציאות האולטימטיבית, אותה אנו מייצגים במונחים נוספים כגון "האמת האבסולוטית", "האלוהות", "האינסוף", "הדבר כשהוא לעצמו", "הדבר בהווייתו"².

בקורס זה נעסוק במושג האניגמטי, ה-O. המשגה זו פותחת, לגבי דיזו של ביון, מרחב חדש להתקיימותה של האנליזה, מחייבת הערכות שונה מצד האנליטיקאי ונושאת השלכות להכשרתו; יישומיה של המשגה ה-O חודרים למעשה הטיפול עצמו; "ללא זיכרון, ללא רצייה" הינה המלצתו של ביון, ו"אקט של אמונה" מחליף אותם.

בקורס נערוך קריאה מוערת, מבארת ומעמיקה בהמשגה זו שבכתביו של ביון. ה-O הינו מושג שעריסתו פילוסופית, ולפיכך נבחן את ההשאלות שמשאיל ביון מן הפילוסופיה ואת קישורן ויישומן לפסיכואנליזה, כל כמה שהם רלוונטים להבנת הרעיון של המשגה זו. את סקירת התפתחות המשגה נתחיל מקריאה הבוררת חלקים מספרו *Transformations*, אלו המתתייחסים להמשגה בראשוניותה. הופעתו שם של הסימון "O" ועימו הסברים והתחבטויות מאפשרים לנו להתחקות אחר שורשי המשגה ושלבים בהתפתחותה. נעצר בשלבים שונים בסיפורו של O, ונבחן כיצד הביאו שלבים אלו לתפיסות ופרשנויות מגוונות לגבי מהו ה-O. נמשיך משם הלאה עד להבשלתה והתגבשותה של המשגה כפי שהיא מופיעה בספר *Attention and Interpretation*, ונטעם טעמו של הפרי הבשל. לבסוף נקשור את מושג ה-O לעבודה הקלינית פר-סה: נבאר את היחסים בין ממד "O", "היות", ובין ממד "K" "לדעת" ואת הנגזרות לעבודה האנליטית "ללא זיכרון וללא רצייה". הקורס ילווה במקראה המרכזת את קטעי הקריאה הנבחרים.

סילבוס :

התלמידים יקבלו מקראה המורכבת מקטעים בספריו של ביון :

Bion, W.R.,(1965), Transformations. London: Heinemann.

Bion, W.R., (1970), Attention and Interpretation. London: Karnac Books.

Bion, W.R., (2005), The Tavistock Seminars. London: Karnac Books.

בין דחף לאובייקט – פרספקטיבה של חצי מאה –

מפגשים בהנחייתו של פרופ' אוטו קרנברג המלווים בקריאה במאמריו .

מרכזת הקורס : ד"ר עופרית שפירא-ברמן

שיעור בחירה- סמסטר א' – 20:30

זהו סמינר קליני ותיאורטי ייחודי שנועד לאנליטיקאים ובוגרים מסיימי ההכשרה. מוזמנים להירשם גם עמיתים בתהליך ההכשרה, אולם עדיפות תינתן לבוגרים.

במסגרת הסמינר הקליני יתקיימו 5 מפגשים קליניים עם ד"ר אוטו קרנברג. ששת המפגשים הנותרים יוקדשו ללימוד ממאמריו המרכזיים של קרנברג.

אוטו קרנברג הוא אחד הפסיכואנליטיקאים הידועים ביותר, במאה האחרונה. פסיכיאטר, יליד וינה, אשר היגר בצעירותו לארצות הברית, שם פיתח והבנה תאוריה משל עצמו, המתמקדת בעבודה עם הפרעות אישיות קשות, במיוחד עם הפרעת אישיות גבולית ונרקסיסטיט. החשיבה של קרנברג משלבת בין זו של פרויד, קליין ופסיכולוגיית האני שהייתה (ועודנה) מאוד נפוצה בקרב אנשי הטיפול בארצות הברית.

קרנברג שוזר מושגי יסוד מתוך תאוריית הדחף עם יחסי אובייקט ותפיסתו המרכזית הינה כי מערכת הדחפים המרכזית בנויה מעמדות אפקטיביות מולדות. החוויות בכללותן הן שמגרות את האפקטים ואלו משתכללים במקביל, וכתולדה מהבשלה השכלית-קוגניטיבית של התינוק. האפקט מתעצב מתוך המגעים של התינוק עם הסביבה ומושקע בקשר הנוצר בין ייצוגי העצמי והאובייקט. עם ההתפתחות נהיים האפקטים תלויים פחות בדחף ובפורקנו. חשיבתו של קרנברג מבחינה בין 'אינסטינקט' ל'דחף', כאשר הראשון הינו ביולוגי במהותו והשני – מצוי על הגבול שבין הפסיכולוגי לנפשי.

הקורס יאפשר מפגש עם חשיבתו של קרנברג תוך התייחסות לשלושה תחומי עיסוק מרכזיים שלו, על השינויים שחלו בחשיבתו לאורך חצי המאה שבה הוא כותב :

א. בין דחף לאובייקט

ב. עבודה עם ארגון אישיות גבולי

ג. עבודה עם העברה והעברה נגדית ופירושן

ד. דחף המוות ואבל

בין דחף לאובייקט

Kernberg, O.F. (1983). Object Relations Theory And Character Analysis. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 31S(supplement): 247-271.

Kernberg, O.F. (1988). Object Relations Theory in Clinical Practice. *The Psychoanalytic Quarterly*, 57: 481-504.

Kernberg, O.F. (2001). Object Relations, Affects, and drives – Toward a New Synthesis. *Psychoanalytic Inquiry*, 21(5): 604-619.

עבודה עם ארגון גבולי

Kernberg, O.F. (1967). Borderline Personality Organization. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 15: 641-685.

Kernberg, O.F. (1968). The Treatment of Patients with Borderline Personality Organization. *The International Journal of Psycho-Analysis*, 49: 600-619.

Kernberg, O.F. (2016). Interpretation in the Treatment of Borderline Pathology. *Psychoanalytic Inquiry*, 36(1): 52-59.

פרשנות (של), העברה והעברה נגדית

Kernberg, O.F. (1965). Notes on Countertransference. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 13: 38-56.

Kernberg, O.F. (1994). Love in the Analytic Setting. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 42: 1137-1157.

Kernberg, O.F. (1995). Omnipotence in the Transference and in the Countertransference. *Scandinavian Psychoanalytic Review*, 18(1): 2-21.

Kernberg, O.F. (1997). The Nature of Interpretation: Intersubjectivity and the Third Position. *Annual of Psychoanalysis*, 25: 97-110.

Kernberg, O.F. (2005). Unconscious conflict in the light of Contemporary Psychoanalytic Findings. *The Psychoanalytic Quarterly*, 74(1): 65-81.

Kernberg, O.F. (2016). New Developments in Transference Focused Psychotherapy. *The International Journal of Psycho-Analysis*, 97(2):385-407

Kernberg, O.F. (2009). The Concept of the Death Drive: A clinical Perspective. *The International Journal of Psycho-Analysis*, 90(5): 1009-1023.

Kernberg, O.F. (2010). Some Observations on the Process of Mourning. *The International Journal of Psycho-Analysis*, 91(3): 601-619.

שיעורי בחירה סמסטר ב'

סמינר קליני: פסיכואנליזה של הילד - גב' ארנונה זהבי

סמסטר ב' 16:45 (חובה-ילדים)

הסמינר הקליני בפסיכואנליזה לילדים הוא קורס חובה לעמיתים במסלול פסיכואנליזה של הילד. ניתן להצטרף כקורס בחירה סימסטריאלי, לחברים במכון המטפלים בילדים, בתאום עם מנחה הסמינר.

"בעקבות השלילי בעבודתו של פרויד" – גב' גיזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו

שיעור בחירה – סמסטר ב' – 16:45

"עבודת השלילי אינה קטגוריה חדשה, תוספת תאורטית (שלי: אנדרה גרין), אלא פרוש מקורי שחוצה מעבר לעבר את חשיבתו של פרויד" - אנדרה גרין (בספרו: עבודת השלילי)

במהלך הקורסים שאנו מציעות בשנים הקודמות אנו ערות לעניינינו הגובר בשלל ביטויי השלילי בעבודתו של פרויד. הקריאה המחודשת במקרה של איש הזאבים (קורס בסמסטר השני 2019) התמקדה בהבנה שבדיעבד של מושגים רבים שפותחו בעקבותיו על ידי מחברים השייכים לזרמים שונים בפסיכואנליזה הצרפתית.

הפעם, נרצה להישאר קרוב למקור ולקראו את פרויד על מנת להעמיק בהתפתחות חשיבתו על "השלילי": מהלא מודע, דרך עבודת החלום, הקשר שבין דחפים וייצוגים, עבודת האבל, דחף המוות והתגובה התרפויטית השלילית, השלילה, ההזדהויות והפיצול.

ביבליוגרפיה

We'll give a list (not definitive) of some articles concerning those issues:

- Freud, S. (1915), The Unconscious. SE, 14:159-237

- Freud, S. (1915) Instincts and their vicissitudes. SE, 14:117-140

- Freud,S. (1917), Mourning and Melancholia. SE, 14:237-259
- Freud,S. (1920), Beyond the Pleasure Principle. SE, 18:7-64
- Freud,S. (1923),The Ego and the Id.SE,19:1-66
- Freud,S (1925), Negation. SE,19:235-239
- Freud,S. (1938), Splitting of the ego in the processes of defence. SE, 23:271-279

ויניקוט כמקור השראה בחשיבה התייחסותית ואינטרסובייקטיבית – פרופ' עמנואל ברמן

שיעור בחירה – סמסטר ב' - 16:45

לגישות ההתייחסותיות והאינטרסובייקטיביות המגוונות, הרווחות כיום בפסיכואנליזה האמריקאית והבינלאומית, יש מקורות השראה רבים (בין היתר פרנצי, סליבן, פיירברן, באלוינט, ראקר, קוהוט, בולבי ועוד). כתבי ויניקוט אף הם מקור השראה חשוב לגישות אלה.

בסמינר זה נקרא בחלקו הראשון מאמרים של ויניקוט שבהם ניתן למצוא שורשים של תפיסה התייחסותית ואינטרסובייקטיבית, ובחלקו השני – מאמרים של מחברים בני זמננו שמתייחסים לשורשים אלה, דנים בהם ומפתחים אותם. בין היתר נדון בתרומתם של מחברים כמו מיטשל, אוגדן, ארון, גנט ובנג'מין.

ביבליוגרפיה

1. ד.ו. ויניקוט (1947). שנאה בהעברה הנגדית. **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**. תל אביב: עם עובד, 2009.
2. ד.ו. ויניקוט (1958). היכולת להיות לבד. **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**.
3. ד.ו. ויניקוט (1962). מטרות הטיפול הפסיכואנליטי. **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**.
4. ד.ו. ויניקוט (1963). התפתחות היכולת לאכפתיות. **עצמי אמיתי, עצמי כוזב**.
5. ד.ו. ויניקוט (1969). השימוש באובייקט והתייחסות באמצעות הזדהויות. **משחק ומציאות**. תל אביב: עם עובד, 1995.
6. ד.ו. ויניקוט (1969). חוויית ההדדיות של האם-תינוק. **הפסיכולוגיה של השיגעון**. תל אביב: עם עובד, 2018.
7. עמנואל גנט (1990). מזוכיזם, כניעה, התמסרות: מזוכיזם כסטייה של התמסרות. סטיבן מיטשל ולואיס ארון (עורכים), **פסיכואנליזה התייחסותית: צמיחתה של מסורת**. תל אביב: תולעת ספרים, 2013.
8. ג'סיקה בנג'מין (1992). הכרה והרס: מתווה של אינטרסובייקטיביות. **פסיכואנליזה התייחסותית: צמיחתה של מסורת**.

9. סטיוון מיטשל (1993). **תקווה ופחד בפסיכואנליזה**. תל אביב: תולעת ספרים, 2003. פרק 5: עצמי אמיתי, עצמי כוזב, ואופיה הרב-משמעי של האותנטיות. [קריאה מומלצת: פרק 7: משאלות, צרכים, ומשא-ומתן בין-אישי].

10. תומס ה' אוגדן (1995). אנליזה של צורות חיות ומוות בהעברה/העברה-נגדית. **על אי-היכולת לחלום**. תל אביב: עם עובד, 2011.

11. לואיס ארון (1996). **המפגש: הדדיות ואינטרסובייקטיביות בפסיכואנליזה**. תל אביב: עם עובד, 2013. פרק 3: כיצד חווה המטופל את הסובייקטיביות של האנליטיקאי. [קריאה מומלצת: פרק 4: פירוש כביטוי לסובייקטיביות של האנליטיקאי].

ביון – גב' חני ביון

שיעור בחירה - סמסטר ב' - 20:15

זו תהיה השנה ה-15 שאנו קוראים טקסטים של ביון. בשנה הבאה נמשיך לקרוא את הספר ELEMENTS OF PSYCHOANALYSIS. הקורס מתאים לוותיקים ולמצטרפים חדשים. המצטרפים יקבלו סיכום של פרקי הספר שכבר קראנו.

ביבליוגרפיה

W.R. Bion. Elements of Psychoanalysis, chapters 14- 20.

סמינר קליני עם הדרכות קליניות בסקיפ עם הפסיכואנליטיקאי פרופ' אנטוניו פרו

מרכזות הקורס: ציפי מיידלר, מיכל הסל קומורניק ויעל פרי זהר

שיעור בחירה - סמסטר ב' 20:30

פרופ' אנטוניו פרו הוא פסיכואנליטיקאי מנחה בחברה הפסיכואנליטית האיטלקית (מבוגרים, נוער וילדים) ונשיא מרכז מילנו לפסיכואנליזה. כתב ספרים רבים (כ-15 ספרים) על העבודה הקלינית, על הדרכה ועל תפיסותיו לגבי פסיכואנליזה במבוגרים וילדים. ספרו על טיפול בילדים תורגם לעברית (טכניקה בטיפול בילדים).

בקורס יתקיימו 7 מפגשי הדרכה עם פרופ' פרו (עם יתכנות לשמונה) יתר המפגשים יעסקו בלימוד התיאוריה ודיון על הנאמר במפגשים עימו.

ההדרכה תינתן על מקרים של מבוגרים או ילדים.

עדיפות בהרשמה לקורס תינתן לבוגרים. הקורס יהיה מוכר לעמיתים הנמצאים בהכשרה כקורס בחירה, המוכר גם כקורס בחירה במסלול לילדים.

ביבליוגרפיה כללית – פרוט יבוא בהמשך:

פרו, א., (2001), **טכניקה בטיפול בילדים**, תולעת ספרים.

Ferro, A., (2006), **Psychoanalysis as therapy and storytelling**, London Routledge.

שיעור בחירה במפגשים מרוכזים לאורך השנה

השנה מתקיים הקורס של גבי מלכה הירש-נפחן, הנערך לאורך ארבעה מפגשים מרוכזים, ומהווה קורס בחירה סמסטריאלי.

The Combined Object in Donald Meltzer's work -

- ד"ר מלכה הירש נפחן
שיעור בחירה

Friday 25.10; Sat 14.12; Fri 14.2: Sat 3.4

If it were not for the transference from internal objects we would be absolutely helpless to assist our patients... it enables us to seem to perform functions for the patients that are essential to the development of their thinking (Dream-Life, 1983, 46).

The combined object does not seem to be a concept commonly used by Kleinians, even though there is no doubt Melanie Klein formulated it and 'discovered' it, through her work with Richard (1961, 1978). It appeared as a rather dark, overwhelming entity or phantasy, almost with sinister implications. Meltzer points out that it had the aesthetic impact of a new idea for her. In its most primitive form it consists of the breast-and-nipple, the container and the means of access; and this merges into the idea of the mother and father in sexual conjunction which in phantasy can have a whole spectrum of meanings.

Meltzer however adopted the idea of the combined object as internal godhead. Fortified in a sense both by Bion's concept of catastrophic change, and by his concept of the aesthetic conflict, which allows for darkness and ambiguity within the mystery of the aesthetic object, he saw the combined object as a necessary and beneficial developmental force, at the heart of the baby's development, of the development of the mind, and of the psychoanalytic experience. Thus infant ambivalence to dependence on the combined object as mind/breast for thinking runs parallel with the ambivalence towards dependence described by Freud in terms of the genital Oedipus and by Klein in the pre-genital conflict (see Sanders, p69).

One of the aspects of the combined object is the toilet-breast, a concept formulated by Meltzer very early on (*The Psychoanalytic Process, 1967*), yet again one which does not seem to have been adopted by later Kleinians. It was certainly very important to Meltzer. It encompasses the significance of the breast, like the placenta, not only in its capacity as a feeding object, but also as a cleansing object; waste disposal is as important as the intake of nutrition, and part of a whole process of mental digestion. This attunes with Bion who said that we need to look at both ends, and from both ends of the alimentary canal.

The combined object lies also at the center of Meltzer's review of Freud's theory of sexuality. In accordance with Freud, he saw sexuality as the key to everything – not merely in the limited sense of physical action, but in the wider sense of the combinations, projections and introjections that constitute personality development. In *Sexual States of Mind* (1973), his second book, he differentiates the adult from infantile sexual state of mind, the infantile polymorphous from infantile perverse sexual state of mind, and perversity from psychosexual exploration. These

different structures relates intimately to the concept of the combined object since the key phantasy behind any state of mind is a primal scene of a particular type. The nature of the phantasy of the primal scene which is as it were 'behind the scenes', is what governs the phantasy as a whole. In this sense the combined object, or the infant's view of it, and the relationship between parts of the infant to it, is at the heart of the meaning and structure of his experience. The meaning of the sexual conjunction of the internal combined object is hidden, not transparent. Growth in this post-Kleinian development has become to be viewed as contingent on identification with combined internal objects first in their part-object forms of breast-and nipple, penis-and vagina and then mother-and father-together in intercourse. Then the pre-genital attempts to bypass the oedipal struggle are prevented as the improving structure of the mind provides a father's penis functioning as a 'doorman' to stop intrusion into the mother's orifices (Sanders, 2001, p69). These processes linked with his expansions on the geography in unconscious phantasy of the mother's body, her chambers and orifices especially of the internal mother's body, are described in detail in his books, *The Claustrum* (1992) and *The Apprehension of Beauty* (1988).

Meltzer continued to hold tenaciously to Klein's view of the concreteness of psychic reality and the part-object dramas it contains, as manifest in dreams (or in children's play). He came to see the analyst's task as one of entering into a 'countertransference dream', a state of mind suited to receiving and making sense of the dreams brought by the patient. Many of his papers are concerned with how to detect and utilize the non-verbal aspects of communication between analyst and analysand which contribute to this 'dream', such as temperature, distance, posture, music and resonance (1976; published 1994).

In his many books and papers, he consolidates the links in his thinking with Bion's two group mentalities: the Basic Assumption Group with lack of symbol formation, and the Work Group with symbol formation. It accords with his description of the individual's geographical confusion as a mindless state, as the alpha function of the breast is on the outside of the internal mother, across the threshold of the depressive position, and cannot be acquired by intrusion and inhabiting the internal mother. Across the threshold then introjective identification heralds the reality and pain of weaning and with it the developing meaning and recognition of the generational reality, the parental couple and their mysterious function of creativity.

The analytic process which is set in motion with the creation of the setting may enables the transference processes of the patient's mind to unfold and the analyst '*presiding*' over its evolution provides a place where through the *search for the truth* the mind as the apparatus to deal with psychic pain can develop. Meltzer describes the essence of the psychoanalytic process as historically having evolved to be viewed as the exploration of the view of the world seen from the intrusive "paranoid-schizoid" position ***as it is in conflict*** with the view of the world seen from "depressive" position non-intrusive type of identification. Intrusions into the mind of the analyst are ***experienced and recognized as those of the internal child into an internal mother***. In the counter-transference of the analyst they can then be studied, unconsciously - through containment and thought (Sanders, *A Meltzer Reader 2010*; Meltzer, *The Psychoanalytic Process, 1967*; Bion, *Learning from Experience, 1962*).

Although Meltzer seems to speak another language of concepts, he does continue with Freud's psychoanalysis, combines it with Abraham's expansions, Klein's and Bion's metapsychology, and

relates to them as the combined parental couple inspiring him to develop his own mind, 'under their aegis' (see Meltzer, *Sexual States of Mind*, 1973).

In the workshops we will focus on the 'combined object' as a key concept in his expansion of psychoanalysis into the aesthetic realm. Relevant papers will introduce us to his ideas. This series can be of interest to people who have already become familiar with Meltzer's work, and want to meet him again, and it will also suit those who will come to read him for the first time.

Four workshops each comprised of three units

Part 1-Introductory concepts 1.30h app

Part 2-Discussion of the clinical and technical issues raised in the paper(s): 2h app

Part 3-Clinical presentation and discussion: 1.45 app

Dates: Friday 25.10; Sat 14.12; Fri 14.2: Sat 3.4

Basic plan:

- 1 The Combined Object and the combined part-object: Freud-Klein- Meltzer
- 2 Sexuality and the combined object
- 3 The combined object and the aesthetic conflict
- 4 The combined object, the claustrum and the threshold: orifices and sphincters

For an introduction to Meltzer and his expansion of Freud's metapsychology:

Meltzer D (1981) The Kleinian expansion of Freud's metapsychology *International Journal of Psychoanalysis* 62: 117-185

Also see Introduction to Meltzer <http://www.harris-meltzer-trust.org.uk/index.html>

Introductory reading for the series:

- Klein M 1961 Narrative of a child analysis. In: The Writings of Melanie Klein, volume 4 London; Hogarth, 1975 see PEP
- Meltzer d 1978 Richard week-by-week. In; The Kleinian Development. Book2 Pershire: Clunie Press
- Sanders K (2001) *Post-Kleinian Psychoanalysis: The Biella Seminars* Chapters 4, 5, 6, 8

Specific readings will be allocated to each seminar near the time of start of the series.

General Bibliography

Bion W R (1962) *Learning from Experience*

Bion W R (1963) *Elements of Psycho-analysis*

Bion W R (1970) *Attention and Interpretation*

Klein M (1946) Notes on some schizoid mechanisms In: *The Writings of Melanie Klein Vol. 3, Envy and Gratitude and Other Works*. London: The Hogarth Press, 1975

Meltzer, D 1963 A Contribution to the Metapsychology of cyclothymic states, *International J of Psychoanalysis*, 44, 83-96

Meltzer D (1973) *Sexual States of Mind* Perthshire: Clunie Press
Meltzer D & Harris Williams M (1988) *The Apprehension of Beauty*. Perthshire: Clunie Press
Meltzer D (1992) *The Claustrium: an investigation of claustrophobic phenomena*. Perthshire: Clunie Press
Money-Kyrle R E (1968) Cognitive Development *Inter Journal of Psycho-Anal*, 49: 691-698, also with later Post script in: *Do I dare Disturb the Universe?* Ed: Grotstein J, 1981 Money-Kyrle R E (1971) The aim of psychoanalysis *Inter Journal of Psycho-Anal.*, 52:103-107
Sanders K (2001) *Post-Kleinian Psychoanalysis: The Biella Seminars* London: Karnac Books

קבוצות קריאה

במכון מתקיימות מספר קבוצות:

1. קבוצות שמתקיימות בימי הפורום קבוצות אלו מיועדות למי שסיימו את ארבע שנות לימודי החובה של ההכשרה ולחברים הבינתחומיים. הקבוצות מהוות מרחב למידה המשכית לכל עמיתי המכון. המפגש מתקיים בשעה 16:30.
2. קבוצה קריאה ודיון הפתוחה לחברים בינתחומיים המתקיימת בימי הלימודים בשעה 18:00.
3. קבוצת למידה בינתחומית הפתוחה לכל חברי המכון המתקיימת בימי חמישי בשעה 18:15 עד 19:45 בצמוד לערבי סיום הכשרה.
4. קבוצה אזורית הפועלת באזור רחובות- נס ציונה, הפתוחה לכל חברי המכון ומתקיימת אחת לחודש בימי שישי בשעות 10:00-18:30.

הקבוצה הצרפתית

מרכזות: גב' ג'יזל ורד וד"ר איזבל בן-אמו

More than 10 years we are reading in a high spirit and with a great seriousness french texts in Hebrew and English.

The coming year we will continue to deepen the writings of Sara and Cesar Botella in their book : The Psychic Figurability which deals both of theory and clinic.

Our group found it very interesting and invites new motivated members to join us.

The FRG meets once a month, on the Forum day, from 16.45 till 18.15.

Before the first meeting, we ll precise what chapter to read

You all need to register in order to limit the group around 12 members.

קבוצת קריאה בילדים וקבוצת קריאה בכתבי קליין

מרכזות: גב' הדר קמפינסקי שוייצר וגב' יעל פרי זהר

בשנת הלימודים הקרובה קבוצת הקריאה בכתבי קליין תתאחד לשנה אחת עם קבוצת הקריאה בילדים לצורך

קריאת הספר:

Lectures on Technique by Melanie Klein שערך ג'ון שטיינר.

המשתתפים בקבוצה יתבקשו לקנות את הספר במהלך הקיץ.

פסיכואנליזה של קבוצות וארגונים

מרכזות: שימי תלמי

פרויד טען כי לא ניתן להפריד את הפסיכולוגיה של היחיד מהפסיכולוגיה של הקבוצה וכל אחת מהן מזינה ותורמת לרעותה.

הבנת הפסיכואנליזה של קבוצות וארגונים פותחת לנו זווית ראייה נוספת להבנת המתרחש בסביבת הטיפול, בחדר הטיפולים, כמו גם עבור כל מי שפוגש צוותים, קבוצות הדרכה או התהוות, מלמד בכיתה, יור' ועדה או עומד בראש ארגון.

פסיכואנליזה של קבוצות וארגונים מאפשרת לנו גם להתבונן על תהליכים חברתיים לא מודעים המתרחשים בסביבתנו הקרובה והרחוקה.

במהלך המפגשים נתחיל לקרוא את המאמר הקנוני של פרויד על **פסיכולוגיה של ההמון והאנליזה של האני משנת 1921** ונזהה את הרלוונטיות המפתיעה שלו לימים אלה.

הקריאה תהיה קריאה בית מדרשית, קריאה ישירה בקול מתוך הטקסט ואז נפתח לשיתוף במחשבות אסוציאציות וחיבורים לחיים.

אם נספיק נעבור לקרוא פרקים בספרו של ביון: **התנסויות בקבוצות** ואז נעבור לקרוא בספרו של אנז'יה דידייה על: **הקבוצה והלא מודע The group and the unconscious**

ביבליוגרפיה

פרויד, ז. (1966). פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני. בתוך **כתבים נבחרים**. תל אביב: הוצאת דביר.

ביון, וילפריד (1961) **התנסויות בקבוצות**. תל אביב: הוצאת דביר.

Anzieu, Didier (1984) **The Group and the Unconscious**, London: Routledge & Kegan Paul

קבוצת קריאה בתיאורית העצמי:

מרכזת: גב' אמינה טאובר

מבטו של קוהוט נתון למצבו של העצמי, דהיינו לכלל האישיות, כאשר עניינה המרכזי של התיאוריה נתון לאיכות ולעמידות מבנה העצמי ולאופן שבו העצמי מתהווה בכל רגע נתון. אין התיאוריה עסוקה בתוכן מסוים אלא עניינה במופע הכוללני של העצמי ובהבנת חווייתו. ההנחה המרכזית היא כי המפגש עם זולתעצמי, היודע את תוכו של הסובייקט ונענה לצרכיו באמפתיה, הוא המבנה את העצמי.

התיאוריה ממרכזת את המבט על התנועה של העצמי הבא במגע עם העולם הסובב, מתוך הנחה כי כל תנועה נפשית היא תוצר של מפגש עמו.

במהלך המפגשים נעמוד על המשגתיו של קוהוט את התפתחות הנפש, ונעמיק בתהליכים המהווים את העצמי.

הספר בו נקרא פרקים נרחבים הוא:

The Kohut Seminars: On Self Psychology and Psychotherapy with Adolescents and Young Adults. Edited by Miriam Elson

קבוצת קריאה בכתבי פרויד

מרכז: מר עמנואל עמרמי

קבוצת הקריאה בפרויד תעסוק גם השנה בקריאה ממוקדת של הטקסט הפרוידיאני תוך התבוננות חקרנית בכל משפט וכל מילה המעוררים אצל המשתתפים תהיות, אסוציאציות ותובנות חדשות. מטבע הדברים ההתקדמות בתוך הטקסט אינה מהירה והחקירה דומה ללמידה מדרשית: לפעמים פונים הצדה אל קטעים מתוך טקסטים אחרים, בעיקר של פרויד, וחוזרים אל הקטע הנלמד המונהר כעת מזוויות ראייה נוספות. הטקסט שהקבוצה קוראת מזה שנה שלישית הוא "הלא-מודע" (1915) הנחשב לאחת האמירות החשובות ביותר של אבי הפסיכואנליזה אודות המושג המרכזי של תורתו.

קבוצת קריאה סביב תאוריית השדה הפסיכואנליטית.

מרכזים: איריס לרמן, גדית אוריין, עופר דוברצקי

בשנים האחרונות אנחנו שומעות הרבה על תאוריית השדה בפסיכואנליזה. נכון יותר לומר תיאוריות השדה הפסיכואנליטיות שכן הן מאגדות תאורטיקנים מזרמים שונים שמשתמשים במטפורת השדה הדינמי, בכדי לתאר את המצב האנליטי האינטרסובייקטיבי. בין התיאורטיקנים המרכזיים נמצאים: Baranger, M ו Baranger, W הדרום אמריקאים,

אשר הושפעו מתאוריית הגשטלט, מהחשיבה של מרלו פונטי ומחשיבתם של קליין וראקאר על תהליכי השלכה והשלכה הזדהותית.

Ferro, A ו Civitarese, G האיטלקים מהזרם הפוסט ביוניאני, E Levenson מהזרם הפוסט סלוויאני, James Fosshage ו Donnel Stern מהזרם אינטרסוביקטיבי האמריקאי ועוד רבים אחרים.

קבוצת הקריאה תתנהל כג'ורנל קלאב של סקרנים (כמונו) המעוניינים ללמוד על גישה זו, הקשורה בהתפתחויות עכשוויות בחשיבה הפסיכואנליטית. הלמידה תהיה דרך דוגמאות קליניות שירחיבו ויעמיקו את ההבנה של המושגים אותם נקרא.

מוזמנים להצטרף חברים בעלי עניין ביצירת שדה ללמידה משותפת.

קבוצת קריאה לעמיתים בין תחומיים

קבוצת "התהוות" לעמיתים בין תחומיים. הקבוצה נפתחה השנה ותימשך גם בשנה הבאה. בקבוצה נקרא טקסטים פסיכואנליטיים ובהשראתם נדון ביצירות אמנות מסוגות שונות ובחשיבה פילוסופית ותרבותית. הפגישות מתקיימות בימי הלימודים בשעה 18:00. **הקבוצה מיועדת לעמיתים בין תחומיים בלבד.**

קבוצת קריאה בין תחומית

קבוצת הקריאה הבין תחומית הוותיקה ממשיכה את פעילותה בשנה הבאה. היא נפגשת בימי חמישי בצמוד לערבי סיום הכשרה, בין 18:15-19:45. **הקבוצה פועלת בהנחיית מרצים מתחלפים, ועוסקת בעיון משותף וחשיבה על טקסטים מתחום הספרות, האומנויות והפילוסופיה.**

הקבוצה מלווה את הנושא המכוני השנתי שנקבע על ידי הועדה המדעית.

בשנה החולפת הנחו: דר' רקפת לבקוביץ, עמיתה בינתחומית חדשה במכון. המפגש עסק בקריאה מתוך הסיפור "דיוקן האמן כאיש צעיר" מאת הנרי ג'ימס. דר' רינה דודאי הנחתה מפגש שעסק בקריאת השיר "העורב" מאת א. א. פו לאור מאמרו של פרויד "אבל ומלנכוליה". את המפגש השלישי הנחה פרופ' שי פרוגל, שעסק בסיפור "הנס הנסתר" מאת בורחס לאור שלושה מימדי זמן: זמן היסטורי, זמן אישי וזמן מטאפיזי. המפגש האחרון הונחה על ידי הפסיכואנליטיקאית דבורה צלנר. המפגש עסק בקריאה של הסיפור "מזל קטן" מאת קלאודיה פיירו.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון

קבוצת קריאה אזורית רחובות-נס ציונה

בימי שישי בשמונה וחצי בבוקר אחת לחודש אנו נפגשים בנס- ציונה לקריאה תלמודית משותפת. בשנה שעברה קראנו את גרין- "נרקסיזם ראשוני מבנה או מצב" ואת פרויד דחפים וגורלות הדחפים.

השנה עסקנו בקריאה של בלכר והמשגותיו אודות סימביוזה ועמימות.

נושא הקריאה לשנה הבאה טרם נקבע.